

Nr 169.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa för budgetåret 1948/49; given Stockholms slott den 5 mars 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÅNG, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Mossberg.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t, på min hemställan, under elfte huvudtiteln, punkterna 29—32, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1948/49 beräkna

dels till statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: avlöningar resp. omkostnader två förslagsanslag om 170 000 resp. 110 000 kronor,

dels ock till statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: avlöningar resp. omkostnader två förslagsanslag om 85 000 resp. 45 000 kronor.

I samband med min preliminära anmälan av dessa anslagsfrågor anförde jag, att Kungl. Maj:t genom beslut den 27 juni 1947 uppdragit åt extra ordinarie byråchefen i skolöverstyrelsen J. O. Ulne att i samråd med inspektörerna för sinnesslövrården och för sinnesslöundervisningen verkställa utredning angående personalorganisationen vid ifrågavarande anstalter. Enär förslag i ämnet från denna utredning vore att vänta inom den närmaste tiden, förordade jag, att anslagen i riksstatsförslaget skulle upptagas med allenast preliminärt beräknade belopp.

Sedan utredningen numera inkommit med en den 22 december 1947 dagtecknad promemoria angående personalorganisationen vid anstalterna och remissyttranden över denna i sedvanlig ordning inhämtats, anhåller jag att få upptaga hithörande spörsmål till fortsatt behandling.

Sammanfattning av förslagen.

Utredningen har hemställt, att frågan om den lämpligaste anstaltsorganisationen för vården av svårskötta sinnesslöa gossar måtte bliva föremål för särskild översyn. I avbidan på att en sådan utredning kommer till stånd, anser jag mig böra tillstyrka, att de i promemorian framlagda förslagen f. n. genomföras endast i begränsad omfattning. Jag föreslår sålunda i det följande, att vid anstalten för sinnesslöa gossar inrättas en befattning såsom assistent i lönegrad Ce 23, en såsom biträdande husföreståndare i lönegrad Ce 13 och en såsom vårdarinna i lönegrad Ce 8, att vid samma anstalt en tjänst som husmoder i lönegrad Ca 10 utbytes mot en befattning såsom husföreståndare i lönegrad Ce 15 samt att vid anstalten för sinnesslöa flickor anställas en timlärare i hushållsöromål.

Avlönings- och omkostnadsanslagen för ifrågavarande anstalter beräknar jag för nästa budgetår till, beträffande anstalten för sinnesslöa gossar 195 000 resp. 108 500 kronor och beträffande anstalten för sinnesslöa flickor 89 200 resp. 46 400 kronor.

Organisationsfrågor.

Nuvarande förhållanden.

På statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa intagas enligt gällande bestämmelser sådana sinnesslöa minderåriga, vilka äro eller varit intagna på statsunderstödd uppfostringsanstalt för sinnesslöa eller fallandesjuka men av vederbörande läkare eller av inspektören för sinnesslövrården eller hjälpskolekonsulenten och inspektören för sinnesslöundervisningen förklarats vara olämpliga för samlivet i sådan anstalt på grund av vanart, benägenhet att rymma, häftigt lynne, våldsamhet eller annan liknande orsak. Vidare må intagas sinnesslö minderårig, som är eller varit intagen i skola, tillhörande barna- och ungdomsvården, eller allmän uppfostringsanstalt eller som vid läkarundersökning befinnes icke lämpligen kunna mottagas på statsunderstödd uppfostrings-

anstalt för sinnesslöa. Intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, må även intagas icke sinnesslö minderårig, som är eller varit intagen på statsunderstödd uppfostringsanstalt för fallandesjuka, men där, på sätt nyss nämnts, visat sig olämplig. Då särskilda skäl därtill föranleda, må person, som ej längre är minderårig men eljest skulle kunna intagas på statlig uppfostringsanstalt för sinnesslöa, intagas i dylik anstalt eller tillåtas kvarstanna där. Blind sinnesslö må ej intagas. Personer av olika kön må ej intagas i samma anstalt.

Anstalterna ha till ändamål att meddela uppfostran, undervisning och vård åt där intagna elever.

Utbildningen skall i främsta rummet avse elevernas övning till arbetsduglighet och praktisk färdighet, beträffande manlig elev i jordbruk, hantverk och träslöjd samt vad angår kvinnlig elev i hushållsgöromål och kvinnlig slöjd. Eleverna skola tillika deltaga i vid anstalten eljest förekommande göromål. Därjämte skola eleverna erhålla undervisning i sådana skolämnen, som kunna anses vara av särskild betydelse för utvecklingen av deras intellektuella anlag och för deras moraliska fostran, samt i de övningsämnen, som vanligen förekomma i uppfostringsanstalter för bildbara sinnesslöa. Under arbetsåret, som omfattar tiden 1 juli—30 juni, pågår skolundervisningen 40 veckor.

Anstalterna stå under överinseende av skolöverstyrelsen.

Verksamheten vid envar av anstalterna ledes av en styrelse, som utses av Kungl. Maj:t efter förslag av skolöverstyrelsen. En ledamot bör äga pedagogisk erfarenhet och en vara psykiatriskt särskilt skolad läkare. Vid anstalten för gossar skall en ledamot ha erfarenhet i jordbruk och vid anstalten för flickor minst en ledamot vara kvinna.

Vad den yttre organisationen av anstalterna beträffar är *Salbohedsanstalten* (för gossar) uppdelad på en skolhems- och en arbetshemsavdelning, vardera med 40 platser. Båda avdelningarna äro inrymda i ett enda byggnadskomplex.

Den 30 juni 1947 var antalet elever vid anstalten 75, varjämte 72 voro villkorligt utskrivna. Elevernas genomsnittsålder var vid samma tidpunkt 15½ år. Den äldste var 20 år och den yngste 9 år.

Skoleleverna äro efter utvecklingsgrad och ålder uppdelade på tre avdelningar, motsvarande resp. klasserna 1 och 2, 3 och 4 samt 5 och 6 i vanlig folkskola. Normalt avslutas skolgången vid 15 år, men överflyttning till arbetshemmet kan ske från vilken som helst av nämnda avdelningar.

Arbetshemseleverna sysselsättas huvudsakligast i jordbruk och ladugård men även i renhållning och städning m. m. Bland de yngre har uttagits ett tjugotal, som bildat en fortsättningsavdelning till folkskolan, vilken läsåret 1946/47 läst en dag i veckan från oktober t. o. m. april.

Till anstalten hör en jordbruksfastighet om 180 hektar.

Den 30 juni 1947 var antalet elever vid *Vänersborgsanstalten* (för flickor) 41. Genomsnittsåldern var 17 år. Den äldsta var 21 år och den yngsta 10 år. Antalet skolelever har under senare år varit 20—24, medan övriga slutat sin skolgång.

För uppförande av byggnad för arbetshem i anslutning till anstalten anvisade 1939 års riksdag (skr. nr 332) på därom i propositionen nr 242 framlagt förslag på beredskapsstat för budgetåret 1939/40 ett förskottsanslag av 260 000 kronor. Med hänsyn till de för dispositionen av anslag på beredskapsstat gällande förutsättningarna har arbetshemmet icke kunnat uppföras.

Den nuvarande personalorganisationen vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa grundar sig väsentligen på ett av 1936 års Hallutredning framlagt förslag. Beslut angående organisationen fattades av 1939 års riksdag. Personalens löneställning bestämdes därvid i anslutning till den år 1938 genomförda löneregleringen för den statliga skyddshemspersonalen.

Föreståndare för anstalterna tillsättes av skolöverstyrelsen efter förslag av anstaltsstyrelse. Andra befattningshavare än föreståndare tillsättas eller antagas av anstaltsstyrelse.

Personalen vid *Salbohedsanstalten* omfattar 27 befattningshavare och består av 1 föreståndare (Ca 25), 2 lärare (Ca eller Ce 23), 1 lärarinna (Ca 22), 1 kassör (Ca 18), 1 husmoder (Ca 10), 4 arbetsledare (Ca 14), 1 arbetsledare (Ce 14), 2 vårdare (Ca 12), 2 vårdare (Ce 12), 1 nattvakt (Ce 9) samt 6 ekonomibiträden (2 i Ce 6 och 4 i Ce 2) varjämte finnas 1 jordbruksföreståndare (Ce 16) och 1 ladugårdsförman (Ce 13) ävensom 3 befattningshavare (stallförman, jordbruksarbetare och chaufför) avlönade av jordbrukets inkomster. Därutöver anlitas tillfällig personal för bl. a. nattvaktstjänstgöring. Vård-, ekonomi- och jordbrukspersonalens arbetsförhållanden äro reglerade i anslutning till arbetstidslagen.

Personalen vid *Vänersborgsanstalten* omfattar 13 heltidsanställda befattningshavare. Till en räkenskapsförare utgår ett årligt arvode av 750 kronor. Vård- och ekonomipersonalens arbetsförhållanden äro reglerade i anslutning till arbetstidslagen. Personalen består av 1 föreståndarinna (Ca 23), 1 lärarinna (Ce 22), 2 lärarinnor i kvinnlig slöjd (Ca 19), 3 vårdarinnor (Ce 7), 1 vaktmästare (Cg 7) samt 4 ekonomibiträden (1 i Ce 7, 1 i Ce 6 och 2 i Ce 2) ävensom 1 vaktbiträde (Ce 5).

Tidigare förslag till utbyggnad av Salbohedsanstalten och differentiering av klientelet.

I skrivelse den 15 mars 1944 gjorde styrelsen för anstalten hemställan om utredning av frågan om en differentiering inom anstalten av dess klientel.

I yttrande häröver framhöll inspektören för sinnesslövärderna, att såväl de mest svårskötta eleverna som de yngsta och mest sensibla borde förläggas till särskilda avdelningar. För de förra borde inrättas en liten öppen avdelning på visst avstånd från anstaltens huvudkomplex och för de senare en avdelning med ett 20-tal platser och huvudsakligen kvinnlig vårdpersonal.

Den 30 juni 1944 uppdrog Kungl. Maj:t åt styrelsen att i samråd med inspektören för sinnesslövärderna utreda behovet av differentierad vård åt eleverna och lämpligaste sätt härför.

Den 31 januari 1945 avgavs förslag i ämnet, innebärande, att anstalten skulle uppdelas i följande avdelningar:

1. Skolhem för gossar i åldern 7—11 år om 20 platser uppdelade på två avdelningar med 10 elever i vardera och med kvinnlig personal, av vilka avdelningar en skulle avses för psykopatiska och nervöst sensibla gossar;

2. Skolhem för gossar i åldern 12—16 år med 30 platser;

3. Skolhem för särskilt svårskötta elever huvudsakligen i skolåldern med 15 platser;

4. Arbetshem (det nuvarande) för gossar om 16 år och därutöver med 40 platser;

5. Arbetshem för pålitliga arbetshemselever med 10 platser.

Skolhemmet skulle sålunda omfatta 65 platser i tre olika byggnader och arbetshemmet 50 platser, dvs. en ökning med tillhoppa 35 platser.

Beträffande skolhemmet framhölls i förslaget, att, enär gränserna mellan olika typer av sinnesslöa vore mycket flytande, det borde vara fördelaktigt att vid en och samma anstalt ha flera avdelningar att välja emellan för att åt varje elev kunna giva den vård och uppfostran, som bäst passade honom. Som en motsvarighet till ökningen av antalet platser på skolhemmet ansågs minst ett tiotal nya arbetshemsplatser behövligen, enär eljest skolhemmets efterfrågade och värdefulla platser måste beläggas med överåriga.

I avgivna yttranden tillstyrkte *inspektören för sinnesslöundervisningen* förslaget, dock att anstalten icke, såsom föreslagits, borde tillföras de yngsta och känsligaste gossarna i åldern 7—11 år. Dessa borde icke få stämpeln vanartade och för dem borde ordnas på annat sätt och i annat sammanhang.

Skolöverstyrelsen anslöt sig till förslaget med samma förbehåll.

Medicinalstyrelsen anslöt sig till förslagets principer men framhöll, att i detsamma icke tillräckligt understrukits önskvärdheten av att skolhemmets olika avdelningar å ena sidan och arbetshemmets å den andra låge på betydande avstånd från varandra. Beträffande skoleleverna syntes avsikten ej vara att tillföra anstalten ett till arten nytt klientel, utan att skapa möjligheter att på ett tillfredsställande sätt sköta även sådana fall, som på grund av sin större känslighet reagerade mot och stundom foro illa av den strama anstaltsordning och brist på trevnad, som ofta förekomme, där endast manlig personal vore anställd.

Då ett genomförande av förslaget förutsatte utförande av vissa byggnadsarbeten, uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 15 februari 1946 åt byggnadsstyrelsen att i samråd med anstaltsstyrelsen verkställa utredning härom.

Enligt ett av anstaltsstyrelsen framlagt program av den 25 maj 1946 skulle byggnaderna för skolelever förläggas 200—250 meter från arbetshemmet på andra sidan av en landsväg genom området.

På området borde uppföras tre skolhem, ett med 20 platser fördelade på två lika stora avdelningar för elever i åldern 7—11 år, ett med 25 platser för äldre elever samt ett med 20 platser för äldre mera svårskötta elever, ävensom en byggnad för undervisningslokaler.

Uppdelningen av de äldre skoleleverna i två skolhem om 25 resp. 20 elever ansågs av flera skäl lämpligare än den tidigare föreslagna uppdelningen å 30 resp. 15 elever.

Dessutom erfordrades ytterligare 1 lärarbostad och 5 familjebostäder.

Utredningens förslag angående Salbohedsanstalten.

Beträffande anstaltens organisation har utredningen framhållit, att behovet av platser för svårskötta bildbara sinnesslöa gossar syntes vara vanskligt att beräkna. Den av anstaltsstyrelsen föreslagna ökningen från 80 till 115 platser förefölle dock att motsvara ett föreliggande behov. Ytterligare platser kunde komma att behövas.

Anstalten skulle enligt styrelsens förslag bli större än någon annan utbildningsanstalt av liknande slag. Inom ungdomsvården hade, enligt vad utredningen erinrar, den största anstalten, Lövstaanstalten för själsligt abnorma manliga elever, 85 platser, varav 35 vid skolhemmet och 50 vid yrkesskolan. Enligt beslut av 1947 års riksdag (propositionen nr 269) förlades eljest inom ungdomsvården skolhem och yrkesskolor i regel till olika anstalter.

Utredningen anför, att det syntes tveksamt, om föreliggande tillbyggnadsförslag beträffande Salbohedsanstalten innebure en lämplig lösning av frågan om vården av svårskötta sinnesslöa gossar. Utformades anstalten med byggnader för 20—25 elever alldeles i närheten av arbetshemmet, kunde det ifrågasättas, om till anstalten i allmänhet borde hänföras elever under 12 år. För dem borde då inrättas ett fristående hem i närheten av en stad med psykiatrisk klinik. Det kunde även ifrågasättas, om icke skolhemmet i sin helhet borde flyttas från Salbohed till annan plats.

Om skolhemmet bibehölles vid anstalten borde varje byggnad — i anslutning till den princip, som följts vid Lövstaanstalten — avses för högst 10 elever i en avdelning eller högst 15 elever fördelade på två avdelningar. Vidare borde skolhemmet förläggas minst omkring 1 000 meter från arbetshemmet. Med en sådan utformning kunde i skolhemmet intagas elever under 12 år, därest deras byggnader förlades på något avstånd från övriga elevbyggnader. Den nuvarande arbetshemsbyggnaden vore ej lämplig men kunde tills vidare bibehållas. Utvidgningen av arbetshemmet till 50 platser tillstyrktes, därest skolhemmets platsantal samtidigt ökades.

Utredningen har på grund av det anförda hemställt, att frågan om nybyggnader vid Salbohedsanstalten finge anstå, tills frågan om den lämpliga anstaltsorganisationen för vården av ifrågavarande klientel blivit föremål för särskild utredning.

Vidare har utredningen hemställt, att en av 1944 års lönekommitté, avseende vård- och ekonomipersonal, i utlåtande över anstaltens anslagsäskanden för innevarande budgetår, förordad organisationsundersökning av personalens arbetsförhållanden måtte anstå, tills beslut föreläge om anstaltens framtida organisation.

Enär frågan om anstaltens organisation sålunda borde bli va föremål för en särskild utredning samt eventuella nya byggnader vid anstalten icke kunde bli va färdiga förrän om ett par år, har utredningen ansett detta tala för att den nuvarande personalorganisationen tills vidare bibehölles. Den vård och fostran, som eleverna vid Salbohedsanstalten nu erhöile, kunde emellertid enligt utredningens uppfattning icke anses motsvara moderna krav i detta hänseende. De nuvarande byggnaderna med samtliga elever sammanförda i ett byggnadskomplex försvårade i hög grad en lämplig vård och fostran, särskilt av skolhemseleverna. Därtill komme emellertid, att anstalten icke disponerade erforderligt antal befattningshavare med den speciella utbildning och läggning, som krävdes för anstaltens mycket svårskötta klientel. Det vore därför angeläget, att åtminstone den kvalificerade personalen med det snaraste förstärktes.

Vid utformandet av personalorganisationen hade utredningen ansett sig böra taga hänsyn icke blott till motsvarande av 1947 års riksdag beslutade organisation vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården (proposition nr 269; skr. nr 387) utan även till de för sinnesslövården speciella förhållandena. Organisationen vid statens sinnesslöskolor borde nämligen ej avvika från de statsunderstödda sinnesslöskolornas i annan mån än som föranleddes av det mera svårskötta klientelet, enär vid i stort sett likartade tjänstgöringsförhållanden möjligheterna att utbyta personal mellan dessa skolor komme att underlättas.

Beträffande de fordringar, som vården av vanartade sinnesslöa ställde på personalen erinrar utredningen om, att Hallutredningen i sitt betänkande (SOU 1937: 46, s. 8) anført bl. a., att det vid omhändertagande av sinnesslöa ofta bleve mer fråga om vård än fostran. I varje fall kunde omhändertagandet av dessa ungdomar ske under relativt enkla former. Liksom fordringarna på resultatet av en sinnesslöanstalts verksamhet icke finge sättas för höga, kunde man också nöja sig med mindre dyrbara anordningar i anstaltsvården.

Utredningen framhåller, att, sedan Hallutredningen avgav sitt förslag, kraven på vård och fostran av de sinnesslöa skärpts, och att man därigenom kunnat nå bättre resultat än tidigare. Denna omständighet borde beaktas vid personalens lönesättning. Vården av svårskötta sinnesslöa barn ställde betydligt större krav på personalen än vården av andra sinnesslöa. Det finge därför anses befogat, att förstnämnda personal erhöile en bättre löneställning än övrig personal inom sinnesslövården. En jämförelse med ungdomsvårds-skolorna vore däremot vanskelig, då vården av normala och sinnesslöa barn delvis ställde olika krav på personalen.

Utredningens förslag beträffande Salbohedsanstalten sammanfattas i följande tablå.

vårdarna vid deras arbete inom skolhemsbyggnaden. Då vid en anstalt av denna storlek även anses böra finnas en i sjukvård fullt utbildad befattningshavare, skulle tjänsten avses för en i barnavård utbildad sjuksköterska. Dessutom föreslås anställande av en kvinnlig vårdare (Ca 11) vid skolhemmet. Beträffande arbetsledarna och vårdarna, vilkas arbetsuppgifter enligt anstaltsstyrelsens mening äro jämställda, har utredningen funnit, att den förra personalkategorien, med hänsyn till föreslagen förstärkning av den kvalificerade personalen, icke längre bör bibehållas. Slutligen inrättas liksom vid ungdomsvårdsskolorna en befattning som hantverkare (Ca 11). Härjämte har föreslagits viss ändring i fråga om läkarvården. Beträffande övrig personal har någon ändring f. n. icke ansetts erforderlig.

Den av utredningen sålunda föreslagna personalorganisationen skulle tills vidare omfatta 31 heltidsanställda befattningshavare på 80 elevplatser. Vid ungdomsvårdens skolhem och yrkesskolor för manliga elever har beräknats ett personalbehov av 21 resp. 23 befattningshavare. Vid jämförelse med Salbohedsanstalten anses dessa tal böra ökas med i runt tal $\frac{1}{3}$ till 28 resp. 30. Vid Lövstaanstalten med 85 platser är antalet befattningshavare något mer än 40.

Yttranden.

Beträffande anstaltens organisation har *medicinalstyrelsen* på av utredningen anförd motivering tillstyrkt, att frågan om nybyggnader vid anstalten måtte få anstå tills vidare.

Skolöverstyrelsen har anförts, att, då kritik riktats mot Salbohedsanstalten under så gott som hela dess verksamhetstid och i utredningen en förflyttning av skolhemmet, eventuellt av hela anstalten, ifrågasatts, överstyrelsen tillstyrkte förslaget om ny utredning beträffande anstaltens organisation.

Socialstyrelsen har likaledes tillstyrkt utredning beträffande frågan om den lämpliga anstaltsorganisationen för vården av det sinnesslöa vanarts-klientelet, varvid de inom ungdomsvårdsskoleorganisationen gjorda erfarenheterna rörande den lämpliga differentieringen av klientelet kunde utnyttjas.

Byggnadsstyrelsen har meddelat, att styrelsen funnit lämpligt att i avvaktan på slutförande av utredningen angående personalorganisationen tills vidare låta anstå med ytterligare bearbetning av förslaget till Salbohedsanstaltens utbyggnad. Styrelsen hemställde, att med ett ställningstagande i fråga om byggnadsplanerna för anstalten måtte få anstå, till dess ett nytt program föreläge såsom resultat av den föreslagna utredningen rörande anstaltsorganisationen.

I fråga om personalorganisationen vid anstalten har *statskontoret* förklarat, att det undandrog sig dess bedömande, huruvida tillräckliga skäl föreläge, att, innan organisationsfrågan lösts, vidtaga så omfattande ändringar i densamma som föreslagits. Statskontoret förutsatte, att, till dess denna fråga avgjorts, eventuella nya tjänster icke uppfördes på ordinarie stat.

Medicinalstyrelsen har i princip intet att erinra mot den nya organisationen.

Skolöverstyrelsen anser det synnerligen angeläget, att den kvalificerade personalen vid anstalten med det snaraste förstärkes. Ett uppskov med nybyggnaderna borde alltså under inga förhållanden få föranleda uppskov även med förstärkning av personalen.

Socialstyrelsen har anfört följande.

Förslaget att avlöningsmässigt i stort sett likställa befattningshavarna vid uppfostringsanstalterna för sinnesslöa med ungdomsvårdsskolorna kan måhända väcka någon tvekan, eftersom arbetet vid ungdomsvårdsskolorna torde vara av mera krävande art. Då emellertid arbetet vid uppfostringsanstalterna får anses vara tillräckligt tålamodsprövande och fordrande för att motivera de föreslagna nya löneställningarna anser sig styrelsen kunna tillstyrka, att dessa anslutas till vad som gäller vid ungdomsvårdsskolorna. Styrelsen vill dock framhålla, att flera personalgrupper vid ungdomsvårdsskolorna icke erhöles de nya löneställningarna, förrän de styrkt, att de besutte den för befattningen erforderliga utbildningen. Detta gällde bland annat rektorer, avdelningsföreståndare, yrkeslärare, trädgårdsmästare och husföreståndare. Av rektorerna har sålunda ännu ingen givits den högre lönen. För att på nödigt sätt förstärka sin kompetens deltaga dessa befattningshavare på egen bekostnad i en speciell, på tre skilda avsnitt uppdelad fortbildningskurs sträckande sig över ett helt år. Enligt styrelsens mening bör heller icke någon uppflyttning äga rum av motsvarande befattningshavare vid uppfostringsanstalterna, förrän vederbörande styrkt sig äga den nödiga kompetensen.

Statens lönenämnd anser det önskvärt, att klarhet vinnes rörande det grundläggande spörsmålet om anstaltsorganisationen, innan personalfrågorna upptagas till behandling. Bedömandet av de nu framlagda förslagen i fråga om löneställningen för olika kategorier av tjänstemän syntes även ha kunnat underlättas, om resultatet av den föreslagna organisationsundersökningen förelegat och av undersökningen eventuellt föranledda organisatoriska åtgärder vidtagits. I nuvarande läge torde premisserna för de sakkunnigas förslag få anses i viss mån osäkra. Om ändringar i personalorganisationen likväl ansåges böra genomföras på grundval av förslaget, kunde det därför enligt lönenämndens mening ifrågasättas, huruvida nya tjänster redan från början borde givas ordinarie karaktär.

Riksräkenskapsverket har framhållit, att utredningens förslag, åtminstone beträffande Salbohedsanstalten, endast innebär en provisorisk lösning. Riksräkenskapsverket ansåge det därför tveksamt, huruvida nya tjänster borde inrättas innan frågan om anstaltsorganisationen blivit definitivt löst. Därest viss personalförstärkning redan nu ansåges oundgängligen erforderlig för arbetets behöriga gång, syntes dock de föreslagna nya tjänsterna böra givas icke-ordinarie karaktär och eventuellt placeras i lägre lönegrad än som föreslagits.

Styrelsen för Salbohedsanstalten har meddelat, att den föreslagna personalökningen icke i sin helhet torde kunna genomföras på grund av bristen på bostäder.

Utredningens förslag angående Vänersborgsanstalten.

Utredningen, som framhållit, att eleverna vid anstalten syntes erhålla god vård och fostran, har sammanfattat sitt förslag i följande tablå.

B e f a t t n i n g	Nuvarande		Förslag	
	Antal	Lönegrad	Antal	Lönegrad
Föreståndarinna	1	Ca 23	1	Ca 27
Lärlarinna i kunskapsämne	1	Ce 22	1	Ca 22
” ” ”	—	—	1	Ce 22
Lärlarinna i kvinnlig slöjd	2	Ca 19	2	Ca 19
Lärlarinna i hushållsgöromål	—	—	1	*)
Vårdarinna	3	Ce 7	2	Ca 11
”	—	—	1	Ce 11
Vaktmästare (föreslås hantverkare)	1	Cg 7	1	Ca 11
Ekonomibiträde (kokerska)	1	Ce 7	1	Ce 7
” (sömmerska)	1	Ce 6	1	Ce 6
Vaktbiträde (nattvakt)	1	Ce 5	1	Ce 5
Ekonomibiträde	2	Ce 2	2	Ce 2
	13		15	

*) Anställd som timlärare.

Såsom av tablån framgår har beträffande denna anstalt föreslagits endast att föreståndarinnan uppflyttas till lönegrad Ca 27, motsvarande den lägre för rektorerna vid ungdomsvårdsskolorna gällande, att ytterligare en befattning som lärlarinna i kunskapsämne i lönegrad Ce 22 inrättas samt att vårdarinnorna uppflyttas till lönegrad Ca 11 resp. Ce 11 och befattningen som vaktmästare till lönegrad Ca 11 under benämningen hantverkare. Den nuvarande tjänsten som lärlarinna i kunskapsämne föreslås överförd på ordinarie stat. Därjämte har föreslagits, att anstalten för undervisning i hushållsgöromål skulle få anlita en fackutbildad lärare i ämnet 5 timmar i veckan under läsåret med anställning tills vidare som timlärare. Arvode för denne lärare har i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 5 september 1947 angående timarvoden under läsåret 1947/48 åt vissa lärare i övningsämnen (SFS nr 682/47) beräknats efter 212 kronor för veckotimme, dvs. 1 060 kronor för läsår.

Beträffande övrig personal vid anstalten har någon ändring icke ansetts erforderlig.

Departementschefen.

I likhet med utredningen är jag av den uppfattningen, att frågan om den lämpligaste anstaltsorganisationen för vården av vanartade sinnesslöa gossar skyndsamt bör utredas. Resultatet av en dylik utredning kan komma att påverka såväl personalbehovet som personalens sammansättning och löneställning. Jag anser på grund härav, att någon mera genomgripande ändring i den nuvarande personalorganisationen icke bör vidtagas, innan denna undersökning slutförts.

För att tillgodose behovet av erforderligt antal befattningshavare med den speciella utbildning och läggning, som kräves för vården av ifrågakvarande

klientel, har utredningen ansett angeläget, att åtminstone den kvalificerade personalen redan nu förstärkes. Därutöver har utredningen föreslagit, att vissa nya lägre befattningar inrättas ävensom att löneställningen för en stor del av de nuvarande befattningshavarna ändras. Ett bifall till vissa av dessa förslag skulle enligt min mening föregripa resultatet av den ifrågasatta organisationsundersökningen. Jag kan därför endast i begränsad omfattning tillstyrka förslagen. Jag förordar för egen del följande ändringar.

Beträffande *Salbohedsanstalten* tillstyrker jag, att en befattning som assistent med huvudsaklig uppgift att omhänderha elevernas fritidssysselsättningar inrättas. Befattningshavaren bör ha speciell utbildning såsom anstaltspsykolog. En sådan förstärkning av den kvalificerade personalen är i hög grad önskelig. Assistenten bör tills vidare placeras i lönegrad Ce 23. Ur vårdsynpunkt har särskilt bristen på kvinnlig personal vid anstalten understruktits. Jag anser mig därför även böra förorda, att två befattningar som biträdande husföreståndare och vårdarinna inrättas vid anstalten. Den förra bör åläggas att taga personlig omvårdnad om skoleleverna och tills vidare placeras i lönegrad Ce 13. Även den senare bör närmast anställas vid skolhemmet. Hon bör tills vidare placeras i lönegrad Ce 8, motsvarande löneställningen för vårdarinnorna vid Vänersborgsanstalten och sköterskorna vid sinnessjukhusen. Det hade kunnat övervägas att ge vårdarinnan en löneställning motsvarande vårdarnas, dvs. 11 lönegraden. För att icke föregripa likalönskommitténs arbete har jag likväl funnit mig icke böra framföra förslag härom. Slutligen tillstyrker jag, att tjänsten som husmoder utbytes mot en befattning såsom husföreståndare i lönegrad Ce 15. Denna bör åligga — förutom ansvaret för skol- och arbetshemmens hushåll — att taga personlig omvårdnad om eleverna på arbetshemmet. Husmoderstjänsten bör vid bifall härtill kvarstå å anstaltens personalförteckning utan att dock uppehållas.

Då resultatet av den föreslagna organisationsundersökningen kan få betydelse även för personalen vid *Vänersborgsanstalten* finner jag mig f. n. endast i så måtto böra biträda utredningens förslag, att jag tillstyrker, att anstalten under läsåret må anlita en timanställd lärare för undervisning i hushållsgöromål 5 timmar i veckan.

Anslagsbehovet för budgetåret 1948/49.

1:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1946/47	97 800	100 190
1947/48	150 000	—
1948/49 (förslag).....	195 000	—

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1947 fastställt personalförteckning för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar (statsliggaren s. 276).

Vidare har Kungl. Maj:t samma dag fastställt följande avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	72 500
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	68 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	8 100
<u>Summa förslagsanslag</u>		kronor 150 000

Skolöverstyrelsen har med skrivelse den 30 augusti 1947 överlämnat av *anstaltsstyrelsen* uppgjort förslag rörande beräkningen av anslaget för nästa budgetår.

Anstaltsstyrelsen, som tillika överlämnat en framställning från husmodern vid anstalten om förbättrad löneställning, har därvid beräknat anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän till 79 728 kronor, innebärande en höjning med 7 228 kronor.

Anslagsposten till arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, har upptagits med oförändrat belopp, 1 200 kronor.

Under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har anstaltsstyrelsen beräknat medel för en ny tjänst såsom arbetsledare tillika vårdare i lönegrad Cg 12. Härmed har avsetts att bereda heltidsanställning åt en person, vilken under flera år tjänstgjort som vikarie för arbetsledare under sjukdom och semester. Anslagsposten har med hänsyn härtill samt till inträffande löneklassuppflyttningar föreslagits uppräknad från 68 200 till 75 349 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har anstaltsstyrelsen uppfört med 18 250 kronor.

Slutligen har anstaltsstyrelsen överlämnat en skrivelse från avdelning 35 av svenska fängvårdsmannaförbundet, i vilken hemställes, att till anstaltens avlöningsstat överflyttas de tre av jordbrukets inkomster avlönade befattningarna som stallförman, chaufför och jordbruksarbetare.

Skolöverstyrelsen har icke haft annat att erinra mot anstaltsstyrelsens förslag än att överstyrelsen avstyrkt att ytterligare en tjänst som arbetsledare tillika vårdare inrättas. I enlighet härmed har anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknats till 70 225 kronor. Anslagsposten till rörligt tillägg har överstyrelsen uppskattat till 18 139 kronor och anslaget i sin helhet sålunda till (79 728 + 1 200 + 70 225 + 18 139) 169 292 kronor eller i avrundat tal 170 000 kronor.

Anstaltsstyrelsen har sedermera i skrivelse den 14 januari 1948, i samband med att lärarinnebefattningen i lönegrad Ca 22 vid anstalten blivit ledig, hemställt, att tjänsten måtte placeras i samma lönegrad som lärartjänsterna dvs. Ca 23. Tillika har föreslagits, att tjänsten skulle benämnas lärare i kunskapsämne, varigenom det vore möjligt att ledigförklara tjänsten för såväl manlig som kvinnlig sökande.

Departementschefen. I avbidan på att en organisationsundersökning angående Salbohedsanstalten kommer till stånd torde böra tills vidare anstå med

prövningen av anstaltens förslag att inrätta en ny tjänst som arbetsledare, att överföra de av jordbrukets inkomster avlönade befattningshavarna till anstaltens avlöningsstat samt att uppflytta tjänsten som lärarinna i kunskapsämne till lönegrad Ca 23.

Vid bifall till de ändringar i gällande personalorganisation, som jag i det föregående förordat, bör medelsbehovet under de särskilda anslagsposterna beräknas sålunda.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör med hänsyn till omändringen av husmoderstjänsten till en befattning som husföreståndare i lönegrad Ce 15 nedräknas med 5 124 kronor. Å andra sidan torde posten, som vid den schablonmässiga anslagsberäkningen för löpande budgetår blivit upptagen till för lågt belopp, böra höjas med cirka 7 200 kronor. Posten bör alltså uppföras med (72 500 — 5 124 + 7 200) 74 576 kronor eller i avrundat tal 74 600 kronor.

Under anslagsposten till arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, beräknar jag oförändrat 1 200 kronor.

Vad angår anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal medför förslaget om inrättande av befattningarna som assistent, biträdande husföreståndare och vårdarinna i resp. lönegraderna Ce 23, Ce 13 och Ce 8 ävensom överförandet av husmoderstjänsten till en befattning som husföreståndare i lönegrad Ce 15 ett ökat medelsbehov av omkring 23 800 kronor. Vidare torde posten, med hänsyn till att densamma vid den schablonmässiga anslagsberäkningen för löpande budgetår blivit upptagen till för lågt belopp, ävensom till inträffande löneklassuppflyttningar, böra uppräknas med ytterligare 6 500 kronor. Posten skulle i enlighet härmed upptagas till (68 200 + 23 800 + 6 500) 98 500 kronor.

För rörligt tillägg torde böra beräknas 20 700 kronor.

Anslaget i sin helhet skulle alltså för nästa budgetår uppgå till (74 600 + 1 200 + 98 500 + 20 700) 195 000 kronor.

2:o Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1945/46	99 500	100 273
1946/47	100 500	111 800
1947/48	97 000	—
1948/49 (förslag).....	108 500	—

Den 30 juni 1947 har Kungl. Maj:t för tillämpning under innevarande budgetår fastställt omkostnadsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, upptagande följande huvudposter:

1. Sjukvård m. m. åt befattningshavare, <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	1 200
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	22 500
4. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	72 800
	<u>Summa kronor</u>	<u>97 000</u>

Omkostnadsstaten är i fullständigt skick intagen i statsliggaren för innevarande budgetår s. 277.

Med skrivelse den 30 augusti 1947 har skolöverstyrelsen överlämnat ett av *anstaltsstyrelsen* upprättat förslag rörande beräkningen av anstaltens omkostnader för nästa budgetår.

Anstaltsstyrelsen har däri föreslagit, att anslagsposten till sjukvård m. m. åt befattningshavare med hänsyn till belastningen under budgetåren 1945/46 och 1946/47, 1 425 resp. 978 kronor, måtte uppräknas med 300 kronor till 800 kronor. Anslagsposterna till reseersättningar och till expenser ha upptagits till oförändrat belopp, 1 200 resp. 22 500 kronor.

I fråga om anslagsposten till övriga utgifter slutligen innefattar anstaltsstyrelsens förslag i huvudsak följande.

Delposten till *underhåll av byggnader* föreslås tillfälligt uppräknad med 22 000 kronor till 26 000 kronor. Av sistnämnda belopp avses oförändrat 4 000 kronor för det löpande underhållet av anstaltens byggnader, 2 000 kronor för uppsättning av elmätare i vissa tjänstebostäder samt 20 000 kronor till flytning och ombyggnad av rättarbostaden. Ersättning för elström uttages f. n. med fastställt belopp per bostad och år, ett förhållande, som föranlett anmärkning från statens sakrevision. Rättarbostaden, som är uppförd på en grästenssockel, direkt på marken, föreslås överflyttad på en ny sockel.

Även beträffande delposten till *inköp och underhåll av inventarier* föreslås en tillfällig uppräknad med tillhoppa 13 800 kronor till 15 600 kronor, avseende *dels* 7 500 kronor för utbyte av anstaltens år 1939 inköpta lastbil, *dels* 2 800 kronor för inköp av tvättmaskin och centrifug, *dels* ock 3 500 kronor för anskaffning av en ljudfilmsprojektor för undervisningsändamål och förströelse. Styrelsen har framhållit, att film tvivelsutan har en långt större betydelse som undervisnings- och uppfostringsmedel för sinnesslöa barn och ungdomar än vad den har för normalt begåvade, varförutom den ju måste få ett utomordentligt värde som förströelse vid en anstalt som Salbohed med stora avstånd till städer eller samhällen.

Därest medel anvisas till inköp av tvättmaskin och centrifug har delposten till *renhållning* upptagits med oförändrat belopp, 3 800 kronor. I annat fall föreslås en höjning med 300 kronor till 4 100 kronor.

Beträffande delposterna till *utspisning för personal* och till *utspisning för elever*, vilka för innevarande budgetår upptagits med 3 500 resp. 32 500 kronor, föreslås med hänsyn till de stegrade livsmedelspriserna en höjning med cirka 5 % till 3 675 resp. 34 125 kronor.

På grund av under de senaste åren iakttagen stark återhållsamhet vid nyanskaffning av särskilt sängkläder ävensom med hänsyn till ökade priser på textilvaror och skodon har delposten till *beklädnad och sängkläder* föreslagits uppräknad med 5 000 kronor till 20 000 kronor, vilket belopp något understiger belastningen för budgetåret 1946/47, 21 929 kronor.

Delposten till *hälso- och sjukvård* har med hänsyn till belastningen under de båda senaste budgetåren, 4 764 resp. 4 578 kronor, föreslagits höjdd från 3 800 kronor till 4 200 kronor.

Däremot föreslås delposten till *undervisning samt kostnader för idrotts- och lekmaterial* sänkt med 200 kronor, utgörande ersättning för konfirmationsundervisning, som anordnas endast vartannat år. Posten uppföres med 1 500 kronor.

Delposten till *elevebelöningar* har upptagits med oförändrat belopp, 1 200 kronor.

Beträffande delposten till *utgifter för öppen vård* har styrelsen, i nära anslutning till belastningen för budgetåret 1946/47, 1 225 kronor, föreslagit en höjning av densamma från 500 till 1 200 kronor.

Vad slutligen angår delposten till *diverse omkostnader* har densamma föreslagits uppräknad med 500 kronor till 5 500 kronor.

Anstaltsstyrelsen har i enlighet härmed föreslagit, att anslagsposten till övriga utgifter upptages till 116 800 kronor.

Medelsbehovet i sin helhet skulle alltså enligt styrelsens beräkning belöpa sig till 141 300 kronor.

Skolöverstyrelsen har förklarat sig icke ha något att erinra mot anstaltsstyrelsens förslag beträffande anslagsposterna till sjukvård m. m. åt befattningshavare, till reseersättningar och till expenser, vilka sålunda upptagits till resp. 800, 1 200 och 22 500 kronor.

I fråga om anslagsposten till övriga utgifter har överstyrelsen beträffande delposten till underhåll av byggnader tillstyrkt, att ett belopp av 22 000 kronor anvisas till de föreslagna arbetena, men ansett, att medel för ändamålet borde upptagas såsom ett särskilt reservationsanslag å driftbudgeten. Rörande delposten till inköp och underhåll av inventarier har överstyrelsen endast tillstyrkt en höjning med 7 500 kronor för utbyte av anstaltens lastbil. Ifrågavarande anslagspost har sålunda av styrelsen beräknats till 88 500 kronor och anslaget i sin helhet till (800 + 1 200 + 22 500 + 88 500) 113 000 kronor.

I avgivet utlåtande har *byggnadsstyrelsen*, efter besiktning på platsen, funnit de av anstaltsstyrelsen under delposten till underhåll av byggnader föreslagna åtgärderna ändamålsenliga men ansett kostnaderna för flyttning och ombyggnad av rättarbostaden böra ökas från 20 000 kronor till 35 000 kronor.

Utredningen har understrukit önskvärdheten av att medel snarast anvisas för anskaffande av en biografapparat till anstalten.

Departementschefen. Mot beräkningen av anslagsposterna till sjukvård m. m. åt befattningshavare, till reseersättningar och till expenser har jag intet att erinra och beräknar sålunda dessa poster till resp. 800, 1 200 och 22 500 kronor.

Vad angår anslagsposten till övriga utgifter kan jag beträffande delposten till underhåll av byggnader icke tillstyrka den av anstaltsstyrelsen föreslagna höjningen med 22 000 kronor. De med rådande förhållanden förbundna olägenheterna torde ej vara så stora, att medel för de föreslagna arbetena i nuvarande läge med stark brist på såväl materiel som arbetskraft böra anvisas för nästa budgetår. Jag förutsätter härvid, att styrelsen vid en senare tidpunkt återkommer till frågan. I fråga om delposten till inköp och underhåll av inventarier kan, enligt vad jag under hand inhämtat, med utbyte av anstaltens lastbil anstå till ett senare år. Ej heller anser jag mig f. n. böra tillstyrka, att medel anvisas för inköp av tvättmaskin och centrifug. Däremot tillstyrker jag på av anstaltsstyrelsen anförda skäl en höjning med 3 500 kronor för inköp av en ljudfilmsprojektor och beräknar sålunda

posten till 5 300 kronor. Mot beräkningen av övriga delposter har jag intet annat att erinra än att delposten till diverse omkostnader torde böra upptagas med oförändrat belopp, 5 000 kronor. Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle anslagsposten till övriga utgifter upptagas till (4 000 + 5 300 + 3 800 + 3 675 + 34 125 + 20 000 + 4 200 + 1 500 + 1 200 + 1 200 + 5 000) 84 000 kronor.

I enlighet med det anförda beräknar jag anslaget i dess helhet till (800 + 1 200 + 22 500 + 84 000) 108 500 kronor.

3:o) Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1946/47	50 100	52 296
1947/48	80 000	—
1948/49 (förslag)	89 200	—

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1947 fastställt personalförteckning för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor (statsliggaren s. 278).

Vidare har Kungl. Maj:t samma dag fastställt följande avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 27 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 1 750
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 46 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4 450
<u>Summa förslagsanslag kronor 80 000</u>	

Kungl. Maj:t har samtidigt föreskrivit, att av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar skulle tills vidare utgå dels arvode åt en läkare med 1 000 kronor, dels ock arvode åt en räkenskapsförare med 750 kronor.

Skolöverstyrelsen har med skrivelse den 30 augusti 1947 överlämnat förslag av *anstaltsstyrelsen* rörande medelsbehovet för nästa budgetår.

Anstaltsstyrelsen har däri upptagit anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän, till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, samt till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med oförändrade belopp, eller resp. 27 800, 1 750 och 46 000 kronor. Anslagsposten till rörligt tillägg har upptagits till 6 700 kronor. Anslaget i sin helhet beräknas alltså till (27 800 + 1 750 + 46 000 + 6 700) 82 250 kronor.

Skolöverstyrelsen har funnit anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal böra sänkas till 27 384 resp. 45 366 kronor, medan anslagsposten till rörligt tillägg ansetts böra uppräknas till 8 940 kronor. Anslaget i sin

helhet skulle sålunda komma att uppgå till (27 384 + 1 750 + 45 366 + 8 940) 83 440 kronor eller i avrundat tal 84 000 kronor.

Departementschefen. Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i anslutning till vad skolöverstyrelsen föreslagit bära uppföras med 27 400 kronor, innebärande en sänkning i förhållande till innevarande budgetår med 400 kronor.

Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknar jag till oförändrat belopp, 1 750 kronor.

Vad angår anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föranleder förslaget om anlitande vid anstalten av en timplärare i hushållsgöromål en uppräknig med cirka 1 100 kronor. Vidare torde posten med hänsyn till att densamma vid den schablonmässiga anslagsberäkningen för löpande budgetår blivit upptagen till för lågt belopp, ävensom till inträffande löneklassuppflyttningar bära uppräknas med 3 600 kronor. Anslagsposten skulle i enlighet härmed upptagas till (46 000 + 1 100 + 3 600) 50 700 kronor.

För rörligt tillägg slutligen torde bära beräknas 9 350 kronor.

Anslaget i sin helhet skulle alltså för nästa budgetår uppgå till (27 400 + 1 750 + 50 700 + 9 350) 89 200 kronor.

4:o) Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1945/46	36 000	40 318
1946/47	36 200	37 948
1947/48	38 200	—
1948/49 (förslag).....	46 400	—

Den 30 juni 1947 har Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställt omkostnadsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, upptagande följande huvudposter:

1. Sjukvård m. m. åt befattningshavare, <i>förslagsvis</i>	kronor	300
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	200
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	7 150
4. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	30 550
	Summa kronor	38 200

Omkostnadsstaten är i fullständigt skick intagen i statsliggaren för innevarande budgetår s. 278.

Med skrivelse den 30 augusti 1947 har skolöverstyrelsen överlämnat *anstaltsstyrelsens* beräkningar rörande anstaltens omkostnader för nästa budgetår.

Anstaltsstyrelsen har upptagit anslagsposterna till sjukvård m. m. åt befattningshavare och till reseersättningar till oförändrade belopp, 300 resp. 200 kronor.

I fråga om anslagsposten till expenser har anstaltsstyrelsen med hänsyn till utgifterna för ändamålet under föregående budgetår, 7 197 kronor, föreslagit en höjning av delposten till bränsle, lyse och vatten med 500 kronor till 7 000 kronor medan för övriga expenser upptagits ett oförändrat belopp av 650 kronor. Anslagsposten i fråga har alltså beräknats till $(7\ 000 + 650)$ 7 650 kronor.

Vad angår anslagsposten till övriga utgifter har anstaltsstyrelsen föreslagit en tillfällig höjning av delposten till inköp och underhåll av inventarier med 2 000 kronor till 3 000 kronor för nyanskaffning av möbler, gardiner m. m. för den nyreparerade och utvidgade personalmatsalen. Vidare har anstaltsstyrelsen på grund av de stegrade livsmedelspriserna föreslagit en höjning av delposterna till utspisning för personal och till utspisning för elever från 7 000 resp. 13 700 kronor till 8 500 resp. 17 300 kronor, motsvarande ett dagportionspris av cirka två kronor per befattningshavare och en krona 25 öre per elev. Delposten till beklädnad och sängkläder föreslås uppräknad från 3 450 till 4 000 kronor för att täcka nyanskaffningsbehovet. Slutligen har delposten till elevbelöningar föreslagits höjd med 50 kronor till 450 kronor för att möjliggöra en från två kronor 65 öre till tre kronor per elev och kvartal ökad utdelning. Då övriga delposter upptagits till oförändrade belopp, har alltså anslagsposten till övriga utgifter beräknats till $(30\ 550 + 2\ 000 + 1\ 500 + 3\ 600 + 550 + 50)$ 38 250 kronor.

Vid bifall till anstaltsstyrelsens förslag skulle sålunda anslaget i sin helhet för nästa budgetår upptagas med $(300 + 200 + 7\ 650 + 38\ 250)$ 46 400 kronor.

Skolöverstyrelsen har förklarat sig icke ha något att erinra mot anstaltsstyrelsens förslag.

Departementschefen. Anslagsposterna till sjukvård m. m. åt befattningshavare och till reseersättningar torde i enlighet med anstaltsstyrelsen förslag böra upptagas till oförändrade belopp, 300 resp. 200 kronor.

Mot den av anstaltsstyrelsen föreslagna höjningen av delposten till bränsle, lyse och vatten har jag intet att erinra. Delposten torde alltså böra uppföras med 7 000 kronor. Med delposten till övriga expenser upptagen till oförändrat belopp, 650 kronor, skulle sålunda för expenser erfordras tillhoppa 7 650 kronor.

Vad beträffar anslagsposten till övriga utgifter tillstyrker jag anstaltsstyrelsens hemställan om en tillfällig höjning av delposten till inköp och underhåll av inventarier med 2 000 kronor för inköp av möbler m. m. till personalmatsalen. Posten skulle alltså uppgå till 3 000 kronor. Då anstaltsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under övriga delposter synes kunna godtagas, skulle anslagsposten till övriga utgifter sålunda upptagas till $(3\ 000 + 1\ 900 + 8\ 500 + 17\ 300 + 4\ 000 + 1\ 500 + 600 + 450 + 400 + 600)$ 38 250 kronor.

I enlighet med det anförda beräknar jag anstaltens omkostnader för nästa budgetår till $(300 + 200 + 7\ 650 + 38\ 250)$ 46 400 kronor.

Hemställan.

Under åberopande av vad jag sålunda i olika hänseenden anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	kronor	74 600
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	98 500
4. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	»	20 700

Summa förslagsanslag kronor 195 000;

dels godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	kronor	27 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	1 750
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	50 700
4. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	»	9 350

Summa förslagsanslag kronor 89 200;

dels ock för budgetåret 1948/49 under elfte huvudtiteln anvisa

- 1) till Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar ett förslagsanslag av kronor 195 000;
- 2) till Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader ett förslagsanslag av kronor 108 500;
- 3) till Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar ett förslagsanslag av kronor 89 200;
- 4) till Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader ett förslagsanslag av kronor 46 400.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

K. A. Åkerberg.